

O lege care poate asigura securitatea energetică a României

Exploatarea gazelor din Marea Neagră

Ne reîntorcem la grila propusă în noua lege pentru exploatarea resurselor energetice din Marea Neagră, iar ce surprinde la ea este complexitatea și cum a apărut ea, parcă din senin. Nimeni până acum nu a mai discutat public de așa ceva decât cel mult la nivel de principiu.

Complexitatea unei grile

Grila arată așa (prezentare făcută pe româniacurată.ro, autor Lucian Davidescu):

a) 30% din venitul suplimentar pentru prețurile de până la 85 lei/MWh inclusiv;

b) 15% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 85 lei/MWh și 100 lei/MWh inclusiv;

c) 20% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 100 lei/MWh și 115 lei/MWh inclusiv;

d) 25% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 115 lei/MWh și 130 lei/MWh inclusiv;

e) 30% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 130 lei/MWh și 145 lei/MWh inclusiv;

f) 35% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 145 lei/MWh și 160 lei/MWh inclusiv;

g) 40% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 160 lei/MWh și 175 lei/MWh inclusiv;

h) 45% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri între 175 lei/MWh și 190 lei/MWh inclusiv;

i) 50% din veniturile suplimentare obținute în urma practicării unor prețuri care depășesc 190 lei/MWh.

Fiecare dintre formule arată cam așa (exemplul de la a):

În funcție de nivelul prețului mediu ponderat al gazelor naturale vândute din producția internă proprie din perimetrele offshore, denumit în continuare PMPC, se aplică următoarele formule de calcul:

1) dacă PMPC este mai mic sau egal cu 85 lei/MWh, ajustat cu IPC, după caz, impozitul asupra veniturilor suplimentare offshore total datorat se calculează cu formula:

$$IVST = ISO_{85} = 0,30 * (VS_{85} - VI)$$

$$VS_{85} = (PMPC - PRC) * VGC;$$
 unde:

IVST = impozitul asupra veniturilor suplimentare offshore total datorat; ISO₈₅ = impozitul asupra veniturilor suplimentare offshore datorat, calculat la PMPC mai mic sau egal cu 85 lei/MWh;

VS₈₅ = venitul suplimentar din perimetrele offshore,

calculat la PMPC mai mic sau egal cu 85 lei/MWh;

PMPC – prețul mediu ponderat al gazelor naturale vândute din producția internă proprie din perimetrele offshore;

PRC – prețul de achiziție a gazelor naturale din producția internă pentru clienții casnici și noncasnici în anul 2012, respectiv 45,71 lei/MWh, ajustat cu rata IPC în anul 2014;

VGC – volumele de gaze din producția internă din perimetrele offshore vândute;

IPC – indicele anual al prețurilor de consum din anul precedent publicat de Institutul Național de Statistică din România.

VI – valoarea investițiilor în segmentul upstream realizare în luna în care s-a efectuat vânzarea fizică a gazelor naturale pentru care se calculează impozitul asupra veniturilor suplimentare;

Din nou, rezumatul situației

România are o problemă cu sistemul de redevențe, care sunt relativ mici și destul de greu de mărit din cauză că acordurile expiră și sunt reînnoite la zeci de ani distanță. Pentru că nu a putut umbla la redevențe, Guvernul a introdus în 2013 o suprataxă pe producția de gaze, ajunsă azi la 80% din ce depășește 85 lei/MWh.

Suprataxa completează cadrul fiscal în domeniu cât să rezulte o parte a statului ceva mai decentă din propriile resurse. Însă are și problemele ei – este o taxă destul de primitivă, care aduce bani mulți atunci când prețurile sunt mari dar are și destule efecte nedorite. Însă a funcționat destul de bine după principiul mai bine decât nimic.

Atunci când a început presiunea pe adoptarea legii offshore, suprataxa a devenit miza principală. Pentru că statul n-a fost în stare ani de zile să vină cu ceva mai bun, acum era împins să o uite complet (dar și să promită că nu va mai pune, vreodată, altceva în loc).

Opțiunile sunt puține

Varianta 0 – cea dorită de concesionarii offshore, deci forma care trecuse prin Senat, se limita doar la redevență (aliniată, teoretic, la 13% pentru că toate exploatarea ar fi de volum mare), dar cu impozitul pe veniturile suplimentare eliminat complet. Varianta 1 – valabilă și acum în exploatarea pe uscat – presupune o redevență între 3 și 13% la care se adaugă suprataxa de 80%, care s-ar fi extins și pentru offshore în lipsa noii legi.

Varianta 2 – adoptată în ultimul moment - înseamnă

redevență plus noua grilă de taxare specială, cu multe praguri și o formulă complexă de calcul al deductibilităților. Relevantă rămâne acum comparația dintre varianta 1 și varianta 2. Există și avantaje și riscuri.

Pe scurt:

În varianta 1, statul ar fi avut mai mult de câștigat pe termen lung în cazul în care prețurile vor fi medii și mari.

În varianta 2, statul are mai mult de câștigat, per total, dacă prețurile vor fi mici și medii.

Detaliat:

Suprataxa de 80% era croită să aducă venituri cât mai mari la buget în condiții de preț ridicat al gazelor. Însă prețul nu este mereu sus – de exemplu, acum tranzacțiile se fac la doar puțin peste cei 85 de lei / MWh (cotația gazului 22-23 de euro) astfel că aduce la buget sume relativ mici la valoarea producției extrase. În plus, este încurajată mărirea debitului exact atunci când prețul este mai mic.

Grila progresivă de impozitare introduce niște nuanțe cu impact atât fiscal, cât și asupra politicii de producție. Astfel, suprataxa începe de la o valoare mult mai mică, de doar 45,7 lei. Pentru cei 30 de lei diferență până la 85 de lei statul cere din start 30%.

Acest prag ceva mai ridicat, care vine peste costurile fixe de producție, face ca extracția gazului atunci când prețul este mic să fie aproape nerentabilă... ceea ce este un lucru bun! Concesionarii vor fi obligați să extragă exact atât cât să își țină operațiunea în funcțiune, dar nu mai mult, deci nu ardem gazul dacă nu e cazul.

Prețul ideal de operare pentru concesionari este între 85 și 100 de lei (nivelul de acum), unde cota marginală de taxare este de numai 15%. Apoi, pe măsură ce prețul crește, taxarea crește la rândul său treptat, astfel încât nici nu provoacă stoparea subită a producției, dar nici nu ratează foarte mulți bani pentru buget.

În cazul în care gazul se va scumpi, iar prețul va rămâne sus, statul are teoretic de pierdut pentru că a renunțat la cota de 80%. Însă, în schimbul acestui risc, capătă certitudinea unor încasări ceva mai constante în timp.

De asemenea, spre deosebire de cota de 80%, de data acasă-

ta sunt recunoscute investițiile, ceea ce înseamnă că, până la amortizare, baza de calcul va fi mai mică. Pe de altă parte, amortizarea recunoscută este limitată la 60% din încasări, deci statul va încasa mereu câte ceva.

Una peste alta, încasările potențiale ale statului în următorii 20-30 de ani vor varia într-o marjă mai îngustă – deci nici atât de mulți ca în cazul ideal de preț, nici atât de puțini ca în varianta cea mai pesimistă.

Ce urmează

Acum, avem două sisteme diferite de taxare: unul pentru offshore – grila progresivă, celălalt pentru onshore – suprataxa de 80%. Concesionarii onshore mereu s-au plâns că taxa de 80% este injustă, iar dacă ea era eliminată aveau toate motivele să strige că vor tratament egal.

Bine, principalii producători de gaz pe uscat sunt Petrom (care are exploatarea și pe mare) și Romgaz (care este al statului, deci teoretic banii tot acolo ajung într-un fel sau altul), dar asta deja contează mai puțin.

Ei bine, s-ar putea să capete exact ce și-au dorit – tratament egal, adică o taxă care să le scoată mai mulți bani din buzunar la prețurile mici de acum!

Dar nu se putea și mai bine?

Cu rezerva ca rezultatele calculului prezentate chiar să reiasă din formule, conceptul pare destul de realist. Ține cont și de așteptarea investitorilor de bună-credință, să obțină un profit mai mult decât decent, pe măsura riscurilor și cu recunoașterea investițiilor, dar acoperă și așteptarea oamenilor ca gazul să nu fie dat aproape de pomană. Riscul este ca, dacă legea intră în vigoare și se dovedește că totuși nu e bună, să rămânem totuși cu ea pentru multe zeci de ani de acum încolo.

Urmează acum un drum lung către promulgare și chiar posibile contestații la CCR. Dar dacă noua formă nu intră în vigoare, suprataxa de 80% rămâne! ■

Legea exploatarea gazelor din Marea Neagră

Un proiect pentru România

urmăre din pagina 1

Șeful PSD a avansat un model de taxare progresivă în funcție de mai multe praguri de preț. Construcția fiscală vizează o posibilă creștere de preț la vârful producției, iar veniturile suplimentare obținute peste anumite praguri să fie împărțite între stat și producători. Grila constă într-o formulă destul de complicată, care ține cont de amortizări, dar apoi aplică un impozit progresiv pe prețul gazelor. În cazul în care calculele prezentate sunt corecte, atunci venitul suplimentar la buget ar fi de peste 10 miliarde de euro. O sumă colosală, din care s-ar putea construi o rețea întregă de autostrăzi, spitale dotate modern, școli etc. Ca să vă faceți o idee cât mai apropiată de ce înseamnă această sumă, gândiți-vă că din acești bani s-ar putea asigura nu mai puțin de 40 milioane de pensii în valoare de 1.100 de lei! Și nu trebuie uitat că acești bani rămân în țară și generează pe orizontală alți bani; o investiție în țară va ajuta, la rândul ei, dezvoltarea unei alte afaceri, în timp ce banii care se duc spre multinaționale sunt pompați în exterior, iar statul român și implicit cetățenii lui se aleg cu praful de pe tobă.

Iată că, după atâția amar de ani în care am asistat la înstrăinarea bogățiilor naționale pe mai nimic, s-a aprobat o lege care ține seama de interesul național și poate asigura securitatea energetică a României. Din acest punct de vedere este inexplicabil votul „contra” sau abținerea de la vot a unor parlamentari pe motiv că este o lege mult prea importantă pentru viitorul țării și mai trebuie timp de gândire. Votul dat este cu atât mai important cu cât în sala Parlamentului asistau reprezentanții petroliștilor (Exxon Mobil, Deep Lukoil, PanAtlantic Petroleu, OMV Petrom, Black Sea Oil&Gas, Petromar Resources), care au plecat extrem de nervoși după aprobarea actului. De acum, urmează lungul drum până la promulgare, deoarece vor urma, foarte posibil, încercări de modificare a legii, și nu în bine. Pentru că aceste multinaționale gigant au interesul de a primi exploatarea pe nimic, așa cum au fost obținute în ultimele două decenii și jumătate.

Este nevoie de o întoarcere în timp. În 1999 țara noastră a început, practic, demersurile serioase de integrare în UE și NATO, dar acest lucru nu se putea realiza având o economie fragilă, necompetitivă, în care privatizările au însemnat jaf la drumul mare. Lucrurile trebuiau schimbate și, pentru a realiza acest lucru, era nevoie de concesii serioase pentru a atrage investitori, mai ales într-un domeniu sensibil și complicat tehnologic cum este exploatarea țițeiului și a gazelor din mări și oceane. Dacă atunci păreau justificate excepțiile de la impozite și taxe vamale pentru a atrage potențiali investitori, astăzi, situația economică a țării și spectrul geopolitic s-au schimbat mult în bine. România este membră a Uniunii Europene, suntem membri NATO și avem un parteneriat strategic cu SUA.

„Timp de două decenii, titularii de concesiuni au beneficiat de o stabilitate fiscală imobilă, dar în această perioadă nu s-a exploatat nimic din Marea Neagră! Din 2013, de când guvernul Ponta a introdus două impozite excepționale prin OG6 și OG7, odată cu liberalizarea pieței de gaze naturale la consumatorii industriali, producătorii au știut că acela a fost primul semnal că situația pentru offshore se va schimba. În 2016, producătorii au avut ocazia să încheie o înțelegere în alți termeni cu guvernul tehnocrat. Au refuzat propunerea ca producția să fie impozitată cu 35% în schimbul eliminării OG6/2013 și OG7/2013”, arată și Vlad Epurescu într-o analiză publicată de Adevărul. Apoi, foarte recent, au existat presiuni externe serioase pentru demararea proiectului de la Marea Neagră în avantajul multinaționalelor din partea... Ungariei. Vecinii noștri speră în concesionarea la un nivel redus al redevenței și al taxării producției pentru a beneficia din plin de resursele energetice. Acum au primit răspunsul: proiectul de la Marea Neagră este și trebuie să fie unul românesc. ■